

Artistes de Sabadell, com hem de solucionar l'escalfament global?

quaderndelesidees.press/artistes-de-sabadell-com-hem-de-solucionar-lescalfament-global/

3 de setembre de 2023

Gerard Torres. *Mirall trencat*, gouache sobre paper, 2021

Si aneu a qualsevol museu, veureu que els objectes antics no són els que veieu, són els que generen la il·luminació de l'estança. Milions d'anys de fotosíntesi, milions d'anys d'algues enterrades sota tones de terra. Ara emergeixen de nou i il·luminen. En un món que mor per culpa de la crema massiva de combustibles fòssils, què fa l'art per ajudar a evitar aquest fat? O millor dit, què es pot fer des de Sabadell i des dels artistes de Sabadell per evitar-ho?

Primer s'ha de ser conscient del desastre. Un cop fet, passar a l'acció. Per això en aquest article em vull fer ressò del corrent *solar punk* que des de fa uns anys ens il·lustra en la noble causa de no fer bullir el planeta, alhora que proposaré diferents accions que estalviarien milions d'euros al pressupost de cultura de l'Ajuntament de Sabadell, que farien ploure més i que fes més fred. Però sobretot convertirien l'imaginari artístic de Sabadell en l'avantguarda catalana novament. Per últim, descriuré per quins dos motius no es van dur a terme ja en el passat.

El terme *solar punk* neix de la ciència-ficció especulativa i es basa en l'optimisme climàtic per tal de resoldre la qüestió que ens fatiga. El blog *Republic of bees* es va inaugurar el 2008 i cada dia fa més furor. El manifest «Solarpunk» del 2014 es considera un dels seus textos fundacionals. El text es basa en la pregunta: què hem de fer?; com seria una civilització sostenible? Què podem aportar nosaltres com a ciutadans? Sorprenentment la resposta és que podem fer molt. I això és el que hem d'imaginar amb l'art de Sabadell. Com diu el mateix manifest: «En el seu nucli, el *solar punk* és una visió d'un futur que encarna el millor que la humanitat pot aconseguir: un món postescassetat, postjeràrquic i postcapitalista on la humanitat es veu com a part de la naturalesa i les energies netes substitueixen els

combustibles fòssils». Diverses publicacions com ara *e-flux* se n'han fer ressò. Com diu Olivia Louise: «Colors naturals! Art nouveau! Articles fets a mà! Sastres i modistes! Els tramvies! Dirigibles! Plaques solars de vitralls!!! Educació en tecnologia i cultiu d'aliments! Menys capitalisme corporatiu i més petites empreses! Teulades i carreteres solars! Hivernacles comunitaris a la part superior dels apartaments! Cotxes elèctrics amb aspecte passat de moda! Passarel·les sense cotxes plenes de botigues independents! Vida tecnològica d'estil modernista alimentada per energies renovables!».

Amb aquesta entrada, proposo dues reformes als museus i centres culturals de Sabadell que com dèiem estalviarien centenars de milers d'euros a la ciutat. Concretament, proposo que ens centrem en dos conceptes: el primer; abelles i plaques; el segon, museus sense electricitat. El primer es pot aplicar demà passat si es vol. El segon, ha de ser la idea que mani a partir d'ara.

Plaques solars i abelles

Una de les virtuts dels museus són els seus espais verticals. La gran majoria de museus de Sabadell tenen espais als terrats on fàcilment es poden ubicar plaques solars que puguin fer energia a baix cost. Aquest fet, que es podria estendre a més edificis públics, empoderaria la comunitat formada al voltant del centre cultural, a més de generar uns ingressos extres al centre. A Caldes de Montbui s'ha optat per fer això i s'ha constituït una comunitat energètica local (CEL) que proporciona energia a preus irrisoris a molts veïns. Sabadell, que multiplica per deu la població de Caldes, per quin motiu no ho ha fet?

D'altra banda, tenim les abelles. Bàsiques en la reproducció de la vida vegetal, estan desapareixent. Per quin motiu, doncs, no s'instal·len ruscos d'abelles a l'ombra de les noves plaques solars fent així un petit ecosistema? I si hi afegim cobertes vegetals que alimentin amb el seu pol·len les abelles? D'aquesta manera netejarem l'aire i tindrem mel al centre de Sabadell, alhora que les plantes de tots els veïns en sortiran beneficiades i els arbres del centre tindran més fruits.

Museus sense electricitat

D'altra banda, una idea més important. Per quin motiu els museus fan servir electricitat per condicionar els seus elements? Els museus, els centres culturals, elements centrals de la nostra societat, depenen del subministrament elèctric per preservar allò que més val. Necessiten (com tota llar o indústria actual) tones d'algues putrefactes des de fa milions d'anys per sobreviure. Per quin motiu no ens podem alliberar d'aquest jou i fer els edificis autosuficients? Així podem estalviar a l'erari públic les quotes d'aigua, llum, calefacció, etc., dels edificis. Unes sumes prou rellevants.

Aquest gir en el pensament ni necessita tecnologia puntera ni una excessiva planificació. Els grecs coneixien totes aquestes tecnologies i les empraven. Anem-ho a veure:

Gerard Torres. *Fàcil camí, difícil evitar*, gouache sobre paper, 2021

Hom pot pensar que si d'un lloc no es pot treure el consum d'electricitat és d'un teatre. El so, els llums, etc. Però llavors ens trobem que els grecs fa dos mil anys feien complicades obres teatrals on fins a 10.000 persones podien sentir un actor sense cap sistema de so. Només aprofitant les més elementals lleis de la física. Si ens fixem en aquest fet, veiem com ara ens basem en complicats sistemes electrònics quan ignorem la més elemental física del so. Un teatre grec es pot permetre no pagar electricitat i cap auditori de Sabadell pot deixar de dependre del petroli.

Fora d'aquest exemple, resulta obvi que els equipaments culturals de Sabadell mai s'han dissenyat en termes de sostenibilitat, sinó que han estat dissenyats per emetre CO₂ i tenir una vida útil de menys de cinquanta anys. Ni estan dissenyats per al clima de la ciutat, ni per al que tindrà en un futur. Tampoc, però, per a la seva funció d'exhibició i preservació d'obres d'art. Per això és tan important haver dissenyat en el passat centres com el Museu de la Vida Rural o el Centre d'Estudis d'Art Contemporani, mal anomenat Fundació Miró, ja que ara inevitablement els haurem de fer sense els recursos del passat.

Aquí, per fi, arribem a la resposta de la pregunta: què es pot fer des de Sabadell i des dels artistes de Sabadell per evitar l'ebullició del planeta? Doncs començar a pensar des de la solució. Entendre que els centres culturals de la ciutat poden ser edificis solarpunks on l'eficiència i la natura es posin al servei de les necessitats reals de la població. Tot per disposar d'edificis que ens expliquin la bellesa del món en dues fases: la primera, per l'art que s'hi exposa, i la segona, per la magnificència de la naturalesa que ens alimenta energèticament o de manera literal.

Aquest món de xauxa anunciat, perfectament possible, no es realitza per dos motius. El primer és que l'Ajuntament de Sabadell i gran part de la seva població estan des de sempre intentant crear l'escalfament global. Cada any des del principi del període industrial la ciutat de Sabadell ha permès emetre a la seva població més emissions de CO₂ (de fet, encara no

s'ha arribat al màxim d'aquestes emissions i segurament augmentaran els pròxims anys). Per això, tants esforços de l'Administració per causa de l'escalfament global, i ara ho han de deixar estar?

El segon motiu és l'anomenat «realisme capitalista» de Mark Fisher. D'anys ençà, hom només imagina el món de la manera que és, una perfecta distopia neoliberal on tot es compra i es ven. On només ens podem moure en cotxe i tot es construeix segons els principis morals de Núñez i Navarro. O sigui, tots vivim i morim sense ser capaços d'imaginar que les coses poden ser diferents. I això és el més important, entendre que les coses en el futur han de ser diferents i està a les nostres mans imaginar com han de ser. Per això és tan crucial la tasca dels artistes de Sabadell, perquè, en un moment en què tot ha de canviar, ens puguin explicar com ha de ser aquest futur d'abundància i naturalesa a les ciutats. Per això és tan rellevant que els artistes de Sabadell imaginin en pro del nostre bé i futur col·lectiu institucions culturals que no emetin CO₂ i siguin sostenibles. Que siguin part de la solució als grans reptes que tenim com a societat. Per això com a societat hem de preguntar als nostres artistes: com ho hem de fer? Com ha de ser el futur d'abundància que ens espera?

Si t'ha agradat aquest article i vols rebre informació dels pròxims que publiquem, envia'ns el teu nom i el teu correu electrònic.

He llegit i acceptat les condicions establertes en l'[avís legal i política de privacitat](#).

Joan Vila Boix

Joan Vila i Boix (Barcelona, 1991). Crític d'art i gestor cultural, ha estat durant un lustre redactor d'art a la Revista Mirall, alhora que ha organitzat exposicions a Sabadell, Barcelona i Reus, sempre al voltant de la promoció de figures joves del món de l'art. Actualment exerceix com a [...]

Llegir més